Atəşkəsdən Qələbəyə

Prezident İlham Əliyevin Şuşa, Xocalı və Ağdam rayonlarına səfəri bəlli həqiqətlərə yeni işıq saldı. Bu səfər bir daha göstərdi ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur sürətlə bərpa olunur, bu torpaqlarda həyat yenidən canlanır. Eyni zamanda bu səfər zamanı yeni istifadəyə verilən obyektlər, inzibati binalar, o cümlədən Ağdamın yenidən qurulan Kəngərli kəndinin sakinlərinə evlərinin açarlarının təqdim edilməsi növbəti dəfə dövlətimizin gücünün, quruculuq əzminin nümayişi oldu.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda aparılan bərpa və quruculuq işləri getdikcə daha böyük miqyas alır, həyatın bütün sahələrini əhatə edir. Həm infrastrukturlar yaradılır, həm yeni istehsal sahələri fəaliyyətə başlayır, həm məşğulluq təmin olunur, həm də ermənilərin vandallığa məruz qoyduğu təbiətimiz bərpa edilir. Tədricən öz doğma ev-eşiyinə qayıdan keçmiş məcburi köçkünlərin sayı da artır. O cümlədən Qarabağın mədəni ənənələri də bərpa olunur.

Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli siyasəti, dövlətimizin iqtisadi qüdrəti sayəsində Qarabağ və Şərqi Zəngəzur tam bərpa ediləcək, bütün keçmiş məcburi köçkünlər doğma yurdlarına qayıdacaqlar. Dövlətimizin başçısı Ağdam Muğam Mərkəzinin açılışında çıxışı zamanı azad edilmiş ərazilərimizin bərpası ilə bağlı təkcə Ağdam rayonunun timsalında çoxsaylı nümunələr göstərdi. Bütün Qarabağ və Şərqi Zəngəzuru əhatə etsək, bərpa və quruculuq layihələrinin sayı-hesabı bilinməz.

Olduqca qürurvericidir ki, bütün bunları həm də Birinci Qarabağ müharibəsində atəşkəsin elan olunmasının 31-ci ildönümündə bəyan edirik. Birinci Qarabağ müharibəsində atəşkəs 1994-cü il may ayının 12-də elan olunmuşdu. Hansı ki, həmin vaxt torpaqlarımız işğal altında idi. Bu gün isə Azərbaycan torpaqlarını işğaldan azad edən, Qarabağı separatçılardan təmizləyən qalib dövlətdir.

Prezident İlham Əliyev Ağdam Muğam Mərkəzinin açılışında çıxışı zamanı atəşkəsə də toxundu. Dövlətimizin başçısının qeyd etdiyi kimi, bu bizə imkan verdi ki, sabitlik bərpa edilsin, nizami ordu qurulsun, iqtisadi inkişaf üçün ilkin imkanlar yaransın: "O vaxt müharibəni dayandırmaq gənc dövləti xilas etmək üçün yeganə yol idi. Ağır bir qərar idi. Torpaqlarımızın böyük hissəsi işğal altında idi, bir milyondan çox insan evsiz-eşiksiz qalmışdı. Ancaq müharibə dayanmasaydı, biz daha böyük faciə ilə üz-üzə qala bilərdik. Bu, çox müdrik, amma çətin qərar idi. Bu, bizə imkan verdi ki, Azərbaycan inkişaf yoluna qədəm qoysun. İmkan verdi ki, sabitlik bərpa edilsin, nizami ordu qurulsun, iqtisadi inkişaf üçün ilkin imkanlar yaransın. Yəni biz bütün keçmiş tarixə nəzər salarkən, təbii ki, görürük, nə qədər məqsədyönlü, düşünülmüş addımlar atılmışdır. O addımlar ki, bugünkü Azərbaycan reallıqlarını təmin edir".

Xatırladaq ki, cəbhə xəttində atəşkəsin əldə edilməsi barədə imzalanmış "Bişkek protokolu" 1994-cü il may ayının 12-də qüvvəyə minmiş və həmin gündən Azərbaycanla Ermənistan arasında hərbi əməliyyatlar dayandırılmışdı. "Bişkek protokolu"na əsasən, atəşkəs rejimi real sülh addımları ilə müşayiət olunmalı, yaxın müddət ərzində işğal olunmuş ərazilər boşaldılmalı, köçkünlərin geri qaytarılmasını nəzərdə tutan sülh sazişi imzalanmalı idi. Lakin danışıqlar əvvəlcə aylar, sonra illərlə əvəzləndi. Məsələnin təəssüf doğuran tərəfi isə Ermənistanın nümayiş etdirdiyi ədalətsiz mövqenin Avropanın və dünyanın gözü qarşısında baş verməsi idi. Beynəlxalq təşkilatların, vasitəçilərin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün pozulmasına olan etinasız münasibəti, məsələyə yanaşmada ikili standartlardan çıxış etməsi, işğalçını öz adı ilə çağırmamaları atəşkəsdən sonrakı dövrün reallıqları idi.

O zaman atəşkəsə nail olunması Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, çox müdrik qərar idi. Çünki atəşkəs rejimi Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın inkişafına, qarşıda dayanan ümummilli vəzifələrin həyata keçirilməsinə imkan verdi. Belə ki atəşkəs razılaşmasından sonra "Əsrin müqaviləsi" imzalandı, hüquqi dövlət quruculuğuna başlanıldı, iqtisadi və aqrar sferalarda islahatlar həyata keçirildi. Eyni zamanda atəşkəs dövründə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin diqqət yetirdiyi əsas məsələlərdən biri ordu quruculuğu oldu. Məhz həmin dövrdən başlayaraq ordumuzun döyüş qabiliyyətinin müasir standartlara uyğunlaşdırılması, yeni qoşun növlərinin yaradılması istiqamətində təxirəsalınmaz addımlar atıldı. O cümlədən hərbi təhsil müasir tələblərə uyğunlaşdırıldı.

Ulu Öndərin siyasi kursunu davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın dinamik inkişafı, beynəlxalq birlikdə mövqelərini möhkəmləndirməsi qarşıda dayanan milli çağırışların da uğurla reallaşdırılmasına yol açdı. Bu sırada işğaldan azad edilmiş ərazilərin azad edilməsi ilə bağlı prioritetlərin həyata keçirilməsi istiqamətində böyük uğurlar əldə edildi. Ermənistan diplomatik küncə sıxışdırıldı, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin döyüş imkanları ən müasir standartlar səviyyəsinə çatdırıldı.

2020-ci ilin Vətən müharibəsində torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi və bunun davamı kimi 2023-cü ildə Qarabağda erməni separatizminə son qoyulması Ulu Öndər Heydər Əliyevin başlatdığı, Prezident İlham Əliyevin layiqincə davam etdirdiyi siyasətin təntənəsinə çevrildi. Atəşkəsdən 44 günlük müharibəyə qədər keçdiyimiz tarixi yolun ən böyük hadisəsi Ermənistan üzərində qazandığımız zəfərdir. Həm Vətən müharibəsində, həm antiterror əməliyyatlarında sözdən anlamayan, Azərbaycanın haqlı tələblərinə məhəl qoymayan Ermənistan və separatçılar döyüş yolu ilə cəzalandırıldılar, hərb meydanında "dəmir yumruq"la məhv edildilər.

Artıq Qarabağ savaşı tarixə qovuşub. Elə "Bişkek protokolu"da keçmişdə qalıb.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2025.- 13 may (№ 97).- S.3.